

I és que això de Diablers pot rutllar
Fins i tot en Palacín hi voldrà entrar
Segur li agrada el mam, la festa, i el bon follar...
I llàstima que el talòs no sàpiga parlar.

Fotem-li foc a aquest poble tant avorrit
Reneguem dels nous rics que ens venen per veïns
Diguem-ho clar i que quedi escrit:
Visca el foc, visca el vi... i visca la mare que ens va parir!

Esplugues de Llobregat, a 6 de setembre de 2003

Introducció

Des d'aquest senzill prospecte volem atansar al lector al món dels diables. El conèixer els aspectes més tècnics i les característiques i particularitats dels diables és important. És important, perquè a la nostra vila tenim diverses expressions festives de foc, i cal que delimitem el lloc que ens pertoca en la festa i el nostre tarannà.

Evidentment el que aquí es mostra són, només, línies i pautes bàsiques. Som un colla que ha de respectar la tradició... però que ha de tenir clar que la tradició i el caràcter com a colla el configurarem entre tots i al cap dels anys.

Visca el foc, visca el vi
...i visca la mare que ens va parir!

colla de Diables

EVOLUCIONS AL CARRER

Les actuacions tenen diversos moments:

La tirada que és el moment en que els Diables van cremant. Els Diables estan en fila a rera del botafoc i esperen que aquest els hi encengui la carretilla. Un cop ens ha encès sortim cremant en fila.

En la tirada cal destacar que Lluçifer i Diablessa van fent cremades conjuntes, i sempre comencen i acaben la tirada.

El lluïment és el moment en que tots els Diables cremen alhora fent una figura. És un moment important on es remarca la presència dels diables. Són incontables les formacions que es fan i les variants pirotècniques emprades. Generalment, però hi ha una formació en cercle on Diablessa i Lluçifer cremen al mig (tots cremant francesos).

TIPUS D'ACTUACIONS

Seguici. Actuació conjunta amb d'altres balls o expressions culturals (gegants, castells, nans, bastoners...) dins de cercaviles. Els diables sempre encapçalen el seguici.

Correfoc. Actuació amb d'altres grups de foc (o no), on es fa un recorregut cremant i es comparteix el ball amb el públic. Es fa el correfoc cremant sempre amb les masses amunt i sense perseguir la gent o fer filigranes. Hi ha cops en que els públic no participa, i només mira. En aquests casos es pot parlar de **cercaviles de foc**.

Els versots són

parlaments satírics,
irònics i crítics que els
Diables fan.

El seu origen es relaciona amb representacions de la lluita entre el bé i el mal (el BALL PARLAT). Tot i això, els versots han esdevingut cròniques crítiques i punyents de la societat, la vila, la comarca o el país

Els versots serveixen per fotre's amb tothom, dient allò que tothom pensa però no es diu. Sovint fins i tot s'arriba al decredit personal, però la legitimitat dels diables ho permet.

ELS DIABLES

Els diables són foc, fum, soroll i festa. Però els diables van més enllà del simple fet de cremar carretilles. Els diables són fruit de l'evolució del que es coneix com a BALL PARLAT. El ball parlat és la representació teatral de la lluita entre el bé i el mal; entre el cel i l'infern; entre els àngels i les criatures de l'infern. En aquestes obres (fetes en vers) els representants de l'infern eren els diables. I aquest era el seu paper: representar el mal en rituals teatrals.

De la presència als balls parlats, els diables van passar a formar part dels seguicis, processons i cercaviles populars. I fou aquí on es va començar a esdevenir quelcom similar al que avui coneixem com a correfocs.

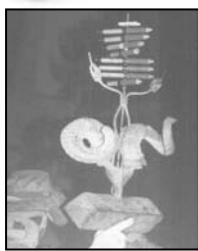
Els diables doncs no es caracteritzen tant pels seus correfocs, sinó pels seus personatges, la seva presència en seguicis populars, les representacions semiteatrals... i es diferencien d'altres expressions de foc del país (com els dimonis o els espectacles-correfoc) per donar més importància al manteniment d'unes formes, uns personatges (Llucifer, Diablessa i els Diables), uns rituals (com els versots o l'anada a plaça) que no pas en el simple fet del correfoc.

Avui en dia hi ha viles que mantenen el ball parlat. Però són pocs els llocs on sense tenir ball parlat (històric), tenen diables amb caràcter i característiques tradicionals.

ESTRIS, PERSONATGES I FUNCIONS

Són ben diversos. En el cas de les funcions però, cal tenir una cosa clara: **TOTHOM POT FER DE TOT DES DE CREMAR A SER BOTAIRE I EN LES DIFERENTS ACTUACIONS ES VAN CANVIANT LES FUNCIONS.**

Ceptrots. Aquest mot deriva de la paraula *cepre*, que significa (segons en Pompeu): "vareta simbòlica de l'autoritat i la dignitat reial o imperial". Als diables, els ceptrots que duen el Llucifer i la Diablessa (les seves masses, més grans que totes) simbolitzen del seu "poder" dins dels diables.

Maces. Element bàsic pels Diables, ja que és l'eina en la qual es disposen les carretilles per a ser enceses.

La Diablessa. Encarna la feminitat barroera, provocadora i viperina. Comparteix el poder amb el Llucifer. El ceptrot i la roba referencien atributs femenins: faldilles, pamela, cosset, armilla. El paper de la diablessa sempre és representat per un home, com més pelut ...

Diables. Són qui mantenen el foc viu. Van en dues fileres esperant encendre i poder començar a dansar.

Llucifer. És el cabdill dels diables. El seu vestit característic és expressió del poder: capa, barret de copa, i el seu omnipresent ceptrot.

Carro. Allà on es porten totes les carretilles i altre pirotècnia que durant un correfoc es cremarà. Hi ha dos encarregats de dur-lo.

Tabals. Són qui porten el ritme dels tabals. Van vestits com els diables.

Carretilles són l'element de foc més característic i usat. És un petard en forma de tub que a l'encendre's produeix un espurneig que dura prop de sis o set segons, per finalitzar amb un tro. La carretilla es posa a les barilles de les masses o els ceptrots i amb l'espurneig produeix el característic cercle d'espurnes dels diables.

Francesos: semblants a les carretilles però duren més i peten més fort, alhora que sempre es posen verticals.

Botafoc. Element que es fa servir per encendre. És un tub llarg que fa una flama petita i permanent. No esclata.

Diable encenedor (botafo). És l'encarregat de mantenir i marcar el ritme d'encesa. Ell és qui marca l'evolució del correfoc.

Encenedor de ceptrots. S'encarrega d'encendre els ceptrots.

Botaires. Són qui duen la bota de vi i l'aigua.

Carregadors de ceptrots s'encarreguen de carregar els ceptrots, facilitant així la tasca de Diablessa i Llucifer.